

Krönika år 2013 av Hävdatecknaren Lena Bengtsson.

Hävdatecknaren har företagit en upptäcktsvandring genom Svalöv och under promenaden in på Svalegatan söderifrån, noterades genast att den trista **rivningstomten, som återstod efter att Magasinet** under visst tumult **rivits** våren 2012, **har genomgått en förvandling**.

I norra delen av området ligger Tryckhallen lite undanskymt mellan järnvägen och Mellanhuset. Tryckhallen används som idrottshall av skolor och föreningar. Den fick i våras en ny entré och i anslutning därtill byggdes flera omklädningsrum, vilket förut helt saknats. Man passade på att samtidigt koppla in fjärrvärme och fasaden har värmeisolerats och putsats. På Mellanhusets östra sida har Hälsomagasinet fått en utvändig nödutgång i form av en spiraltrappa i stål.

På höstkanten startade en febril verksamhet med att färdigställa parkeringsplatser och park där Magasinet en gång stod i 125 år. Man grävde, schaktade, armerade, gjöt, asfalterade och stensatte så att det skulle bli 35 parkeringsplatser i delen närmast Mellanhuset. Några av platserna är avsedda för elbilar. Längs med järnvägen har byggts en gabionervägg som bullerskydd och den förväntas så småningom bli vackert övervuxen av de olika klängväxter som planterats vid dess fot. Den ganska stora parkeringsytan är belagd med nattsvart asfalt, men förhoppningen är att inramningarna med bokhäckar och rabatter med olika sorters parkväxter skall ge lummighet och trevnad. Själva infarten flankeras av fyra pelarformade magnolior som redan är nära 2 m höga. Parkeringsplatsen avgränsas i söder av en putsad tegelfärgad mur, byggd av rivningstegel från Magasinet. På den har bilder och informationstexter satts upp så att besökaren skall kunna ta del av platsens historia. Därefter följer en pergola med nyplanterade klängväxter. Pergolan har byggts av trävirke, som under mer än ett sekel burit upp Magasinets fem våningar, och som sparats vid rivningen. Markbeklädningen i pergolan består av återanvänt rött tegel som utgjort Magasinets väggar. Pergolan leder vidare till en liten park vars rabatter fyllts med rosor, lavendel och magnolior och det finns bänkar att slå sig ner på medan man njuter av härligheten. När mörkret faller är allt illuminerat så att man här skall kunna ta sin kvällspromenad i godan ro.

Vidare norrut längs Svalegatan och lägger man märke till det tomma och övergivna **Persbo**, f d fritidshem mm. Större utbud av fritidsverksamheter för Svalövs ungdomar har efterfrågats av många. Polisen efterlyser fritidsgårdar i kombination med fältsekreterare, som kan arbeta drog-förebyggande i samarbete polisen. En jumboplats för Svalövs kommun i KFUM Sveriges ungdomsränking två år i rad har ytterligare aktualiserat frågan. I slutet av september klubbade kommunfullmäktige igenom ett beslut om att avsätta pengar till att förvandla Persbo till ett allaktivitetshus och fritidscentrum för ungdomar. Tanken är att göra något även för de ungdomar som inte är intresserade av fotboll och idrott. De satsade pengarna skall bidra till hyran för lokalen - sedan är det upp till de ideella föreningarna att utforma verksamheter.

Hävdatecknaren fortsatte sin vandring längs Svalegatan och såg då att efter 67 år lämnar **Welthers Cykel och Motor** affären i det tegelröda huset på Svalegatan 10. Rune Welther grundade rörelsen 1946 och efterträdaren Sven Paulsson drar sig nu tillbaka till verkstaden inne på gården efter att tillsammans med sin hustru Ann-Magreth drivit ruljangsen sedan julslytningen 1984. Nu kan Sven skruva och reparera i lugnare takt med hjälp av alla möjanger han har kvar i sitt lager.

Tvärs över gatan faller blicken på Forslidsgården och till mångas glädje har kommunalrådet Birgitta Jönsson givit klart besked att **folkbiblioteket** kommer att få vara kvar här i Svalövs centrum. I samband med planeringen av en ny idrottshall lanserades förslaget att flytta biblioteket dit. Det blev kraftiga protester inte minst från pensionärerna, som har stor glädje av att kunna nå de olika nödvändigheterna såsom vårdcentral, apotek, bank, livsmedelsaffär och bibliotek i ett sammanhang, med rollator om så skulle vara nödvändigt.

Den 21 februari kom särskilt många bokälskare till biblioteket för att avtacka biblioteks- och **kulturchefen Margareta Sandberg-Jönsson** för hennes mycket uppskattade gärning i Svalöv. Det hölls många tal, överlämnades presenter och smakades på ett sortiment av härliga tårter till kaffet. Det dröjde sedan ända tills den 1 september innan en ny kulturchef kunde utses och tillträda. Valet föll på Elisabet Viktorsson, som närmast kom från Bibliotekstjänst i Lund. Nu får hon mer handfast kontakt med bokläsare och kulturens alla aspekter.

Vidare längs Svalegatan finns **kulturhuset** där Niklas Nornemark i år på ytterligare fler sätt bidragit till att höja nivån i Svalöv: de gamla stolarna, som härstammade från början av 1980-talet, har han bytt ut mot nya, sköna och rymliga fåtöljer. Detta uppskattas verkligen av biopubliken och kanske allra mest av dem, som avnjuter Opera - eftersom föreställningarna då kan pågå i upp till 6 timmar. Längst bak finns särskilda parsoffor, love sites, där man utan hinder av armstöd kan sitta och hålla om varandra.

Niklas, som är förtjust i både film och teknik, har nyinvesterat i den senaste tekniken för biografier genom installering av en 4K-projektor (eller Ultra HD, som den också kallas). Den har kapacitet att visa de senaste filmerna i samma ultrahöga upplösning som de är inspelade i. Det är en av världens bästa projektorer, inte bara genom sin förnämliga upplösning utan också genom den mycket höga kontrasten och utmärkta färgåtergivningen. Kulturhuset i Svalöv är en av de ännu mycket få biografier i Sverige, som bjuder sina besökare på dessa finesser.

Svalövs nya stolthet finns längre norrut i samhället där det har förekommit byggarbete en längre tid. Den 17 augusti kunde den nygamla låg- och mellanstadieskolan i Svalöv officiellt invigas och få namnet **Heleneborgsskolan**, vilket var det vinnande förslaget bland 62 stycken, som lämnats in till namntävlingen. Namnet är inspirerat av gården Heleneborg, som ligger uppe på backkrönet en bit öster om skolan. Heleneborg har fått sitt namn efter en förmögen schweizisk dam, Hélène Gillierou, som blev Birger Welinders hustru 1878. Med tillgång till fruns förmögenhet kunde Welinder köpa gården, tillträda den år 1879 och med den som bas utveckla och förverkliga sina högtflygande planer, som blev grunden till den berömda utsädesverksamheten i Svalöv.

I den nya skolan möts gammalt och nytt. Heleneborgsskolan består av dels den gamla folkskolan från 1907 och dels av den ombyggda Centralskolan från mitten av 1950-talet, samt därtill helt nybyggda delar. Nu har alltså Svalöv fått en ny, sammanhållen F6-skola, vilket innebär att låg- och mellanstadieskolan Månsabo kommer att avvecklas.

Centralt på skolgården ligger skolans huvudentré med administration, elevvård och personalrum i två plan. Det finns gott om undervisningslokaler och grupprum och därtill en knutpunkt för utställning och samling. Som historisk symbol sitter nu Tuppen på ett nytt torn av glas. Tuppen ritades av en elev vid en teckningstävling för den då nybyggda Centralskolans prydande år 1954. Den satt ursprungligen på taket på det så kallade

"tuppahuset" där rektorn hade sitt kontor. Keramiker Katarina Gustafsson från Sireköpinge har utfört den konstnärliga utsmyckningen inne i den nya skolan.

Den gamla folkskolan har renoverats och inrymmer lokaler för teknik, bild, slöjd och hemkunskap. Inom Heleneborgsskolans ram finns det också plats för integrering av kommunens särskola för grundskolan. Rektorn för sarskoleverksamheten, Roland Tufvesson, är mycket nöjd med anpassningen, som är gjord med stor omsorg, så att det skall fungera för alla elever med deras olika förutsättningar.

Även om det finns historiska inslag finns det också mycket nytt. Det finns ett miljöhus för källsortering av soporna och solceller på skoltaket bidrager till elförsörjningen. Lamporna lyser svagare eller starkare beroende på ljuset utomhus och vattenkranarna är snålpolande. Alla klassrum har utgång till en egen uteplats. Tanken är att man skall lära med alla sina sinnen och även skolgårdens utformning är noga genomtänkt. Heleneborgsskolans målsättning är att arbeta med hållbar utveckling och skapa goda förutsättningar för bildning, självständigt tänkande, kunskapsutveckling och framtidstro.

Invigningen blev en folkfest i Svalöv, ledd av rektorerna Gunima Brink, Hans Larsson och Roland Tufvesson. Innan allmänheten släpptes in, anordnades en VIP-visning för pensionerade lärare, som tidigare arbetat på Månsaboskolan eller Centralskolan. Närvarande var den verkliga veteranen Elsa Dahlquist, nu 95 år gammal, som gick i gamla Folkskolan i 3 - 7 klass år 1927 - 1932. Mellan åren 1964 och 1983 arbetade Elsa själv i Centralskolan.

På skolgården var det folkfest med föräldraföreningens fika-tält, tävlingar i pilkastning, tipsrunda och målskytte med fotboll. Fritidsverksamheten anordnade möjlighet till ansiktsmålning och trollkarlen Olle trollade fram allt omöjligt.

Så småningom var det dags för den officiella invigningen och Rektor Hans Larsson hälsade alla välkomna. Kommunstyrelsens ordförande Birgitta Jönsson såväl som utbildningsutskottets ordförande Torbjörn Ekelund höll tal. Engla Nilsson, 6 år gammal, född den 1 januari 2007 och därmed den äldsta av skolans nya förskoleelever, fick det ärofyllda uppdraget att klippa det traditionella bandet. Därefter intog blivande femteklassare scenen med egenhändigt tillverkade instrument under ledning av musiklärare Gabriella Blum.

På väg vidare norrut passerade Hävdtecknaren platsen där Mässgeneralen Leif Wennerberg anförde sin sjunde **Svalövmässa** till succès i mitten av september. Han bedömde att mellan 3000 - 4000 personer besökte evenemanget med över 100 utställare. Även Svalöfs Gille hade en monter där informationsbroschyrer delades ut och gillet's skrifter såldes. Ett populärt dragplåster var Danne Stråhed, som stod för underhållningen på lördagen. Sju personer utnämndes till Årets Svalövsambassadörer. Dessa var konstnär Susanne Jardeback, Fredrik Jönsson (aktiv inom föreningslivet), handbollsspelaren Mathilda Sunesson, simmaren Alfred Christensson, Filmläraren Bengt Andersson, handelsträdgårdsmästare Lars Andersson (Billeberga) och fotograf Lennart Johansson.

På **Linåkersskolan** fortsätter man arbetet med att utveckla skolan. Alla lärare har nu full kompetens i sina ämnen. Vid höstterminens start fick sex lärare ta emot sina försteläraryt-diplom. En förstelärare skall stötta övriga lärare, planera, utvärdera och analysera undervisningen samt leda projekt, pedagogiska samtal och handleda lärarstudierande.

Inför höstterminen utökade man med ytterligare en klass. Rektor Nils Malmqvist bedömer att elevtillströmningen är en effekt av de nyligen gjorda satsningarna, som givit skolan bättre rykte. Inför det nya läsåret utvidgas fotbollsprofilen, så att fotbollstränareleverna från Eslövs folkhögskola kommer till Svalöv och tränar intresserade elever i årskurs 7 och 8 på lektionstid. Dessutom startar man en ny musikprofil, där eleverna får utveckla sina musikaliska färdigheter. Även årets sjuor får egna datorer och det betyder mycket att eleverna på så sätt får bättre möjligheter att planera och lägga upp sitt arbete. I varje klass skall finnas två "IT-piloter", som skall ha lite extra datorvana och hjälpa sina kamrater till rätta. Man satsar även på fler speciallärare och hjälp med läxläsning, allt för att uppnå en högre grad av måluppfyllelse.

I slutet av september klubbades kommunens andra kompletteringsbudget och där satsades 4,1 miljoner kronor extra för att kunna ge grundskoleeleverna rätt hjälp att nå upp till de nationella råden.

Sista anhalten på upptäcktsfärden blev **Svalövs kyrka**, som kunde återinvigas på Trettondedag jul, den 6 januari. Då hade den varit stängd för renovering i åtta månader. Nu lyste kyrkan nymålad i glansen av alla juleljus.

Förutom ommålning av väggarna har även bänkarna målats i en ljust grå nyans och fått nya sittdynor. Uppvärmning är en dyr post och för att spara energi har kyrkan försetts med innanfönster och jordvärme. Värmeelementen sitter placerade under bänkarna istället för som tidigare under fönstren, vilket ger en skön värmekomfort. Kyrkan har även handikappanpassats och fått ett pentry. Några av de bakersta bänkraderna har tagits bort och ersatts med bord och stolar så att man bekvämt kan intaga kyrkkaffet och många församlingsbor var med och gladde sig.

Härmed slutar Hävdatecknarens krönika för år 2013.